

युषः पुरा । वृषाग्निं वृषणं भरन्नपां गर्भं समुद्रियम् ॥ b. अग्रऽआया-  
हि वीतये ॥ ४६ ॥

का° [१६.३.१०.] धारयत्येषामुपरि पिण्डमनुपस्पृशन्प्रैतु वाजी वृषाग्निमित्यश्च-  
खरयोरिति । अश्वादीनामुपरि पिण्डं धारयति तानस्पृशन् प्रैतु वाजीत्यश्चोपरि  
वृषाग्निमिति खरोपरीति सूत्रार्थः ॥ महापङ्क्तिस्त्र्यवसाना अष्टार्षष्टपादा महाप-  
ङ्क्तिः आद्यावर्धर्चावश्चदेवत्यौ तृतीयोर्धर्चा रासभदेवत्यः तृतीयतुर्यौ पादौ व्यू-  
ह्यौ । वाजी अश्चः प्रैतु प्रकर्षेण गह्वतु किं कुर्वन् कनिक्रदत् अत्यर्थं हेपितशब्दं  
कुर्वन् यङ्लुगन्तम् रासभश्च प्रैतु यवसवाहनार्थम् किं कुर्वन् नानदत् सोपहास-  
मुच्यते गर्दभरुदितेन सर्वा दिशो नादयन् यङ्लुगन्तम् कीदृशो रासभः पत्वा पत-  
नशीलः पतू गतावित्यस्मादन्येभ्योऽपि दृश्यन्तऽइति [पा° ३.२.७५.] वानिप् ।  
अथमन्त्रे रासभोपादानं रासभोपहासार्थम् तथा च श्रुतिः [६.४.४.७.] यदश्चस्य य-  
जुषि रासभं निराह तद्रासभे शुचं दधातीति । किं च अयमश्चः पुरीष्यं पशव्यमग्निं  
भरन्धारयन् (20.) आयुषः पुरा कर्मणः पूर्वं मा पादि मा विनश्यतु कर्मसमाप्ति-  
पर्यन्तं जीवत्वित्यर्थः आयुःशब्देन श्रुत्या कर्मेतत्तम् यज्ञसम्बन्धेनैवाश्वादीनां स्तुतिः  
क्रियते ॥ अथ रासभमन्त्रः वृषा सेक्ता रासभः अग्निं भरन्धारयन्सन् प्रैतु इति शे-  
षः । कीदृशमग्निम् वृषणं सेक्तारं फलाभिवर्षणसमर्थम् आहुतिपरिणामेनेति भा-  
वः । अपां गर्भम् जलमध्येऽवस्थानादिवमुच्यते मेघस्थानां जलानां मध्ये विद्युद्रूपं  
वा । समुद्रियं समुद्रे वडवाग्निद्वेषेणोत्पन्नं यद्वा समुद्रे अग्निचयने भवः समुद्रियः  
तम् त्रयो ह वै समुद्रा अग्निर्गजुषां महाव्रतः साम्नां महदुक्थमृचामिति श्रुतेः ॥  
का° [१६.३.११.] अग्रऽआयाहीत्याहृत्य खराच्छागस्यर्तः सत्यमित्या निधानात् ।  
अग्रऽइति मन्त्रेण रासभात्पिण्डमाहृत्य ऋतं सत्यमिति मन्त्रेणाजस्योपरि पिण्डं  
धारयेत् परिवृते निधानपर्यन्तमिति सूत्रार्थः ॥ एकपदा गायत्री अग्निदेवत्या । हे  
अग्ने वीतये हविर्भक्षणाय आयाहि आगह ॥ ४६ ॥

a. ऋतः सत्यमृतः सत्यम् । b. अग्निं पुरीष्यमङ्गिरस्वद्वरामः ।

c. ओषधयः प्रतिमोद्धमग्निमेतः शिवमायन्तमभ्यत्र युष्माः ।